

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popustUREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 6. decembra 1936.

ŠTEV. 49

Naši za mejami

Pretekla nedelja je bila posvečena njim, ki jim ni dano, da bi živeli v domovini, v krajih, v katerih jim je tekla zibelka. Boj za obstanek jih je že pred leti vrgel na pot, ki pelje v širni svet, daleč od doma, v kraje, o katerih so sanjali trpini o znosnejšem življenju. Cvet naših vasi je zajela tujina. Mnogi so se zrušili razočarani in izčrpani in le redki so bili izvoljeni, da se jim je življenje usmerilo v lepše dneve. A koliko je še onih, ki še verujejo v jutrnji dan, ki upajo, da se jim sreča nasmehe in da se po letih trpljenja zopet vrnejo v domovino s katero jih veže sleherna misel. In kakor njih veže ljubezen do rodne grude in do vsega, kar je v zvezi z domovino, tako se moramo tudi mi, katerim je ta kos sveta kakor sama beseda ljubezni, spominjati se svojih rojakov, ki žive za našimi mejami, saj so kri naše krvi in del našega narodnega telesa. Mi Slovenci smo maloštevilni, a mogoče noben narod nima toliko razkropljenec po vsem svetu, kakor mi. Tisoči so odhajali z voljo do dela in z željo po zaslužku. Svoje bridkosti niso kazali ob slovesu, da ne napolnijo čašo gorja domačinom do vrha. In odhajali so očetje, odhajala je mati in bratje in sestre in otroci... Bolest izseljevanja pa leži baš v tem, da so v tujino odhajali predvsem kmečki sinovi in hčere, torej stan, ki je najbolj navezan na domačo grudo.

Že 75 let traja naše izseljevanje v večjem obsegu in to predvsem v prekomorske države. V tej dobi se je izselilo z ozemlja današnje Jugoslavije 950.000 oseb, od teh 700.000 pred svetovno vojno. Izseljevanje po vojni ni nikdar doseglo števila pred vojno, čemur je kriv ameriški zakon o doseljevanju, ki je leta 1921. zapečatil doseljevanje v večjem obsegu. Tako se je v poslednjem petletju 1931-35 izselilo čez ocean le še okrog 14 tisoč oseb, v isti dobi pa se je vrnilo iz prekomorskih držav okrog 21.000 oseb, tako da torej izseljevanja v tej dobi prav za prav sploh ni bilo. V izseljenjskih državah je prišlo do preobljudenosti in do pomanjkanja zaslužka. Posledica tega pa

je preobljudenost tudi v nekaterih domačih, predvsem v pasivnih krajih. To so kraji (n. pr. nekatere občine v Prekmurju, Suha Krajina, Črna gora, Hercegovina itd.) čigar skupni dohodek kmečkega gospodarstva je tako pičel, da ne zadostuje niti toliko, da bi se ljudje vsaj skromno preživljali. Iz teh krajev so predvsem odhajali ljudje v tujino, zato je razumljivo uboštvo, ki raste iz dneva v dan radi ukrepov onih držav, ki so zaprle meje našemu delovnemu trpinu. Kakor je padlo število izseljencev, tako je padel tudi dotok izseljenjskih prihrankov v našo državo. V letu 1924 je znašal še 20 milijonov dolarjev, leta 1930 štirinajst milijonov, a lansko leto le še 2 milijona dolarjev. Poleg velike škode, ki jo vsled tega trpi naše celokupno gospodarstvo, pa je to viden znak, da se naše izseljevanje bliža koncu in da ni več daleč dan, ko bo vse to postalo daljna bajka. Naša država se približuje novim nalogam.

Kako je naš živelj raztresen po svetu, nam najbolj jasno pričajo številke v katerih so zakopane tragedije naših najboljših mož in žena. Kadar govorimo o našem narodu, navadno mislimo na število, ki živi v mejah kraljevine Jugoslavije. Pa ni ves naš narod v državi. Izven državnih mej živi danes okrog 2,750.000 naših ljudi. V katerih državah se borijo za obstanek naj služi sledeči pregled:

Evropa: V Italiji 720.000. Že prej je bilo več deset tisoč Slovencev pod Italijo, po svetovni vojni pa smo izgubili še 650.000 Slovencev in Hrvatov.

Avstrija: Po plebiscitu na južnem Koroškem smo izgubili 100.000 naših ljudi. V avstrijski Štajerski je na Gradiščanskem okroglo 50.000 Belih Hrvatov, poleg teh še žive raztreseni vzdolž Donave do Dunaja. Skupno število znaša nad 150.000 ljudi. Na Madžarskem živi še 100.000 ljudi naše krvi. V Romuniji je na bivšem Erdeljskem 60.000 Srbov in 10.000 Hrvatov. V Grčijo se je odselilo 170.000 Srbov. Na Češkoslovaškem in to predvsem na Moravskem živi 10.000 duš našega naroda. V Rusiji je ostalo naših ljudi po svetovni vojni okrog 50.000. V Nemških tovarnah in rudokopih dela 50.000 naših de-

lavcev. Nizozemska, Belgija in Luksemburg imajo okrog 120.000. Na Francoskem znaša število stalnih rudarskih in sezonskih delavcev skupno okrog 80.000. V ostalih evropskih državah še živi okrog 50.000 sinov naše zemlje. Tako je samo v Evropi 1,500.000 ljudi za našimi državnimi mejami. Če pogledamo še v izven evropske kraje, se slika našega izseljenstva prav nič ne izpremeni.

V Ameriki živi največ naših izseljencev. V Zedinjenih državah je po nekkih računih 700-900.000 našega življa, v državah Srednje Amerike je okrog 5000, a v Južni Ameriki okrog 250.000. Skupno 1 milijon 175 tisoč. V Avstraliji je 16.000 naših kolonistov. V Aziji, kamor so se odselili muslimani iz Bosne in Hercegovine, je najmanj 50.000. Afrika in Nova Zelandija imata po 5000 naših ljudi. Na ta način dobimo število 2,750.000 ljudi, ki so del našega naroda, ki jim pa ni dano, da bi živeli v okviru naših državnih mej. S tem številom naraste celokupno število Jugoslovanov na 17 milijonov 750.000 ljudi.

Usoda je hotela, da so tisoče in tisoče iztrgali iz našega objema in jim ne privoščili to, do česar ima vsak človek pod soncem pravico: Svobodo. Onim za Karavankami in za Snežnikom velja danes naš pozdrav. In pozdrav velja predvsem njim, ki so odšli v mrzlo tujino in se porazgubili po tovarnah Amerike in po rudnikih Westfalije, ki so se zrušili kot neznani junaki dela na bojišču tujega kapitala. Pozdravljeni Vi, ki hrepenite po domovini, ki Vas čaka z odprtimi rokami, kakor mati sina! Milijon vas je po širnem svetu, z ljubeznijo do slovenske besede v srcu in z hrepenenjem po domači grudi v dušah. Saj pravi pesnik:

O, rodni dom, o, hiše očetove streha ti!

Siromaku si grad in popotniku v dalji uteha ti.

In danes na ta dan, ki je posvečen našemu življu v tujini, nas navdajajo vroče želje, da bi mogla domovina vse združiti v svoji sredi, tudi potomce naših izseljencev, da ostanejo tudi oni zvesti udje naše lepe domovine.

POLITIKA

Guvernerji in delegati Narodnih bank držav Male antante so v Pragi, v okviru gospodarske Male antante razpravljali o perečih problemih medsebojnega sodelovanja. V sprejeti resoluciji so naglašali, da je stabilnost valut pogoj za gospodarsko obnovo.

Zaradi občinskih volitev ki bodo prihodnje nedeljo v vardarski, moravski in še v preostalih 80 občinah dravske banovine so se preteklo nedeljo vršili številni shodi in politični sestanki in to predvsem v vardarski in donavski banovini. Tako je kmetijski minister imel shod v Kuli kjer je navzočim poročal o delu vlade in o rešitvi hrvaškega vprašanja. Dobro obiskan shod je imel tudi minister C etkov č v Arandjelovcu.

Mnogo shodov so imeli tudi voditelji srbijske opozicije. Tako je Božidar Markov č govoril zbranim nekdanjim demokratom v Kragujevcu. V svojem govoru se je bavil z vsemi perečimi političnimi in gospodarskimi vprašanji, ki nas tarejo.

Dr. Maček je v našem notranjem političnem položaju rekel sotrudniku nekega velikega češkega časopisa s'e deče: Glede notranjega kakortudi zun. polit. položaja je zelo potreben spo-

razum. Možnost sporazuma z JRZ obstoja, prav tako ne izključuje možnost koalicijske vlade z JRZ. Svojo izjavo je dr. Maček končal z ugotovitvijo, da je sporazum radi razpoloženja, ki vlada pri odločilnih činiteljih, zelo ugoden. Po njegovem mnenju se sedanji trenutek ne bi smel opustiti, ker se ne ve, kaj bo pozneje.

Pristaši raznih strank, ki tvorijo sedaj združeno opozicijo, so v Vojvodini v glavnem razdeljeni na tri struje. Eni se priznavajo k beograjski, drugi k zagrebški združeni opoziciji, tretji pa tvorijo vojvodinsko skupino. Za občinske volitve, ki bodo to nedeljo, so vse tri skupine le v redkih občinah postavile skupne kandidatne liste. Po veliki večini gredo v volilno borbo ločeno.

Delegacija naše narodne skupščine in senata je odpotovala v Bukarešto, k proslavi romunskega praznika zedinjenja. Te proslave se bo udeležilo tudi 30 narodnih zastopnikov iz Češkoslovaške.

Med Anglijo in našo državo je bil po tri tedenskih pogajanjih sklenjen nov trgovinski sporazum. Z novo pogodbo so bili za nas doseženi zadovoljivi rezultati, ki bodo ugodno

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

vplivali na naše gospodarstvo. Predvsem so bili doseženi ugodnejši pogoji za medsebojno izmenjavo blaga.

Za ureditev novih trgovinskih odnošajev med našo državo in Madžarsko, se bodo pričela prihodnji teden pogajanja. Kakor znano, so bila prekinjena, ker Madžari niso hoteli pristati na naše zahteve o načinu poravnave naših terjatev.

Predsednik narodne skupščine je sklical prihodnjo skupščinsko sejo za ponedeljek 7. decembra. Na dnevnem redu je določitev delovnega reda za prihodnjo sejo.

Za časa svojega bivanja v Londonu je Nj. Vis. knez namestnik Pavle obiskal angleškega kralja Edvarda VIII.

Nemčija in Japonska sta prejšnji teden podpisali po svojih zastopnikih pogodbo o borbi proti komunistom. Pogodba velja za pet let. Med tem ko je Italija vsa navdušena za ta dogovor, pa se Angleži in Francozi hudo razburjajo. Kot odgovor na to pogodbo pripravlja sedaj Francija zblizanje in zvezo z Anglijo in Združenimi državami.

Madžarski regent Horthy je s svojo soprogo in v spremstvu predsednika vlade Daranyija ter zunanjega ministra Kanye obiskal Rim, kjer so ga na postaji pričakovali italjanski kralj s kraljico, Mussolini z vsemi ministri ter množica ljudi. Madžarski obisk v Rimu naj bi poglobil prijateljstvo med obema državama ter Madžarom še nadalje zgotovil pomoč Italije. Na svojem povratku je Horthy obiskal tudi Dunaj. Mesto je bilo v zastavah, na ulicah pa so ljudje manifestirali za avstrijsko-ogrsko prijateljstvo.

Avstrija, Madžarska, Romunija, Poljska in Bolgarija so tudi bile povabljeni, da se pridružijo protiboljševiški zvezi. Prvi dve sta se odzvale povabilu, ostale pa so odklonile.

Na otoku Kreta, ki spada h Grčiji, je izbruhnil vojaški upor, ki so ga pa v kralji zadušili. Upor je vodil polkovnik Kolderonis. Po štiriurni borbi, ki je zahtevala precej žrtev, so bili uporniki premagani.

— **Proslava praznika Ujedinjenja.** Kakor vsako leto, tako je tudi letos Sobota dostojno proslavila naš največji državni praznik. Na predvečer je bila v Sokolskem domu izredno dobro obiskana telovadna akademija tukajšnjega Sokola, ob navzočnosti vseh tukajšnjih predstavnikov oblasti, korporacij in društev. Ko so utihnili akordi državne himne in po globoko občuteni recitaciji nar. Šebjaniča se je začel izvajati telovadni program, ki je moral po svoji vsebini kakor izvedbi navdušiti še tako razvajenega gledalca. Ljubki nastop m. dece kot stražarji Jadrana (gdč. Pirtošek) je zbudil že val odobravanja, ki se je od točke do točke stopnjeval. Struna izvedba moške dece z vajami z palicami (g. Horvat), ciganski ples, ki ga je izvajala ž. deca (g. Bračkova), slikovite vaje z loki (gdč. Pečkova) ter otroški duši tako prikrojena Pika polonica, ki so jo izvajale najmanjše deklice (gdč. Justinova) so žele priznanje, saj se je iz sleherne kretnje zrcalila globoka ljubezen do ustvarjanja, ki je bila baš ta večer kronano z najlepšimi uspehi. Drugi del programa se je pričel z koncertnimi točkami društvenega orkestra. Pod vodstvom g. prof. Justina je godba zaigrala Dvorakov: Slovanski ples ter Padarewskyjev „Menuett“. Izvedba je bila dobra in priznanje s strani občinstva zaslužno. Temu je sledil ples naraščajnic (gdč. Pečkova), nastop članov (g. Bračko), mističen ples članic (gdč. Pirtošekova) ter gimnastične vaje m. naraščaja (g. Bračko), ki je bila nesporno najlepša točka večera. Letošnja telovadna akademija je bila ena najlepših kar smo jih videli v Soboti in to nas navdaja z zadovoljstvom ker vidimo, da so se ščiščene vrste Sokolov pognali krepko navkreber. Poglobljeno delo, ki se je zrcalilo iz letošnjega nastopa nam je za to najboljše jamstvo. Naslednjega dne so bile zahvalne službe božje v vseh

tukajšnjih cerkva po teh pa so se vršile šolske in društvene proslave. Dobro je bila obiskana proslava Prosvetnega društva, posebno velika udeležba pa je bila v Sokolskem domu, kjer je imelo društvo slavnostno sejo ter zaobljubo članov in naraščaja. Temu so prisostvovali številni zastopniki oblastev in društev. Po uvodnih besedah staroste g. Velnarja, ki se je spominjal v tem letu umrlih bratov not. Kodra, Cimpermana, Benka in Podleseka je prečital društveni tajnik sokolsko poslanico. O pomenu dneva je občuteno govoril g. šol. upravitelj Gabrijelčič. Zaobljuba članov in naraščaja ter naša slovanska himna „Hej Slovani“ je zaključila svečano sejo, ki je zapustila pri vseh najgloblji vtis.

— **Smrt.** V Zagrebu je v 70 letni starosti umrl trgovec g. Gross Herman, doma iz Fokovec. Preostalih naše sožalje. N. v m. p.!

— **Osebnostna vest.** Za sreskega načelnika v Murski Soboti je imenovan g. dr. Fran Bratina, doslej sreski načelnik v Lendavi. Tukajšnji sreski načelnik g. Gašper Lipovšek je premeščen za sreskega načelnika v Kranj. Za sreskega načelnika v Lendavo pa pride dosedanji sreski podnačelnik v Murski Soboti g. Miloš Grabrijan. Na njegovo mesto je imenovan g. Stanislav Vrtovšek, doslej pristav sreskega načelnstva v Ljutomeru.

— **Družabne igre,** moderni albumi, knjige, pisemski papir, nalivna peresa in mnogo drugih primernih in praktičnih daril za Miklavža, dobite v trgovini Hahn Izidor, M. Sobota.

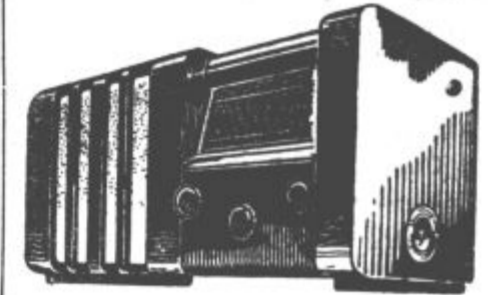
— **Smrt.** V 74 letu starosti je umrl v Dornbergu na Goriškem g. Ivan Budin, bivši veleposestnik in upravni svetnik Vipavske železnice ter mnogoletni voditelj občine ter član raznih inštitucij. Sinu g. Božidarju Budinu, dopisniku in zav. zastopniku v Murski Soboti, naše iskreno sožalje! N. v m. p.!

— **Smodišnica v M. Soboti.** Slišali smo, da si je g. Heklič

sezidal smodišnico in je že polna smodnika. Kdor ima lovsko karto dobi smodnik. Na gotove naboje patronov in na špriji je veliki popust. Dobi se tudi po nizki ceni rudarski smodnik za razstrelitev kamenja in panjev. — Vse to pri g. Štefan Hekliču, trgovina z železnino v M. Soboti.

— **Čajanka SK.** Mure bo na splošno željo v torek, dne 8. decembra 1936 popoldne ob 1/25 uri v restavracijski dvorani hotela Krona. Posebnih vabil ne bomo pošiljali — dobrodošel je vsak. SK Mura.

ORION - MINERVA - SIERA RADIO

Obroki 5.— Din na dan.

V prvi prehm. strokovni radiodelavnici HEMEC J.

— **Mladinska igra s petjem in orkestrom — izvajanje Podmladka R. K. v M. Soboti.** Iz peresa g. Ferjan Milana, učitelja v Murski Soboti, je izšla, danes še v rokopisu, mladinska igra „Slavček“. Krstna predstava bo dne 19. t. m. ob 8. uri v Sokolskem domu in 20. ob 3 uri popoldne v režiji pisatelja samega. Pisatelj je našel snov za to 4 dejanko v rudniškem revirju, kjer vlada največje pomanjkanje. Dejanja so tako živa in v srce segajoča, da bo pri izvajanju ostalo le malokatero oko suho. Glavno vlogo ima „Slavček“, rudarjev sin, ki ga pošlje bolna mati po očeta. Ozebel in sestradan čaka očeta in v pričakovanju — zaspi. V sanjah roma njegova mlada duša v kraljestvo palčkov, kjer najde zlató za kruhek ateku in mamici. V poslednjem zdihu se združita z mamico, toda ne več na tem svetu. Pevske in glazbene točke je priredil po besedilu g. prof. Justin. Ves dobiček je namenjen šolski kuhinji. Pričakujemo obilnega odziva od strani občinstva.

PR. KOVAČEVA:

13

Mati.

Slučajni pozdravi na razglednicah iz mesta, nekaj besed brez vsake vsebine. Gospa Margareta je težko vzdihnila. V trenutku jo je prevzelo čudno čustvo tesnobe, pričakovanje nečesa izvršenega. Strahoma je hitela proti domu in tesnobno prestopila prag domačije.

Učitelj Blezer je nepremično stal pri oknu z prekrižanimi rokami. Na mizi je ležal odprt telegram. Gospa Margareta si je z roko segla k srcu, kri ji je počasi spolzela iz lic. Počasi je odlagala cvetje, popravljala je prt na mizi, uravnala to, uravnala ono ter slednjč segla po skrivnostnem listu. Kakor zasenčena, grozeča pošast je prežal molk iz vseh kotov skromnega stanovanja. Nepremično in visoko vzravnana, pogled uprt v daljine... In zopet je zganila papir, skrbno in previdno, na to se je z negotovimi koraki podala proti vratom. Na pragu se je še enkrat obrnila. Groza je bila v njenem miru, njen pogled je ugas-

nil. V gubah je ležala starost, ki jo še pred trenutki ni bilo videti.

„Ali se pelješ z menoj“, je trudno vprašala, „da vidiš še enkrat svojega sina?“

Učitelj Blezer se je boril s sapan. „Ne morem Margareta! Za mene je samomor greh. Če je človek prestrašopeten, da si ne upa premagati težav, ki si jih je sam naprtil, preslaboten, da bi se boril za svoj obstanek dokler živi, potem se mu ne more pomagati. Kdor to dela po lastni volji, kot je to storil Alfred, ta je strahopetnež.“

„Imej svoje mnenje“ mu je odgovorila, „nikakor nočem da bi v tebi zbudila sočutja, sočutje z tvojim lastnim otrokom. Nekaj pa je gotovo, čemur ne moreš oporekati, morala bi biti usmiljenější sodnika, mogoče bi nam bila prihranjena ta ura bridkosti. Kdo ve, kako je svoj življenjski boj dobojeval? Sedaj — ko je mogoče že prepozno...“

Kakor senca je zdrsula skozi vrata, Gospa Margareta je našla svojega sina v bolnišnici. Negibno in tiho je ležal na svojem ležišču. Globok molk

je vladal v veliki beli hiši. Le plašljivi in previdni koraki strežnice in zadušeno govorenje na odmevajočih hodnikih je sekalo tišino.

Alfred je ležal sam v svetli visoki sobi. Bela obveza na čelu je naznačevala mesto, kje je vdrla krogla v lobanjo, ki naj bi mu končala razrušeno življenje. Modre sence pod upadlimi očmi je bila povest trpljenja in besede načete sprostitve. Omahajoč, kakor bilka v vetru, je stopala gospa Margareta k bolniški postelji. Trpeče hlipanje je mučno vstrepotalo v tišini, na to je klecnila v kolenih. Obležala je na podu. Bila je brez zavesti. Kako dolgo — tega ni vedla.

Truden glas jo je preplašil. „Mati!“ Muke polno so ustnice iztisnile besedo, ki je razgalila vso bolečino, neizmerno trpljenje in brez-krajno hrepenenje. v katerem mu je trepetala duša. Gospa Margareta je držala svojega otroka v rokah, krčevito in močno, kot ga nebi hotela nikdar več izpustiti.

„Mati“, je tiho šepetal Alfred, kot bi bile besede namenjene samemu

sebi, „odpusti da sem ti naprtil to bolečino ker res nisem mogel drugače.“

Gospa Margareta je vstrepotala. „Tudi ti nisi mogel drugače“, mu je trudno odgovarjala. „Tudi Ana Marija je tako govorila ko je proti očetovi volji zapustila dom. Zakaj le Alfred?“

„Glej mati, siromak sem bil, je pravil bolnik. „Sam in zapuščen. Moja duša je bila bolana in ta ni našla leka. O drugem trpljenju ne govorim. Saj si mi tolikokrat pomagala v največjih težavah ti ljuba, dobra... Le ozdraveti nisem mogel nikoli več... Svojo veliko ljubezen nisem mogel pozabiti, prav tako tudi svojega doma ne. Tako sem se namenil da grem. Velika skrivnost me ne plaši več. Le počival bi rad. Hotel sem biti človek a tega nisem mogel. Sem kakor odtrgan list v vetru. Zato sem šel.“

„Moj sin, mar si pozabil, da je greh, če zavržeš od Boga podarjeno življenje?“ je vprašala mati bolesto in pretresujoče.

(Se bo nadaljevalo.)

Tujsko prometno društvo je za svojo prireditev, ki bo dne 12. t. m. v Sokolskem domu razposlalo že vabila. Zanimanje za to prireditev je povsod veliko, saj se bodo prireditelji potrudili nuditi občinstvu vse, da bo čim bolj zadovoljno. Velika privlačnost prireditve je znameniti Rony jazz iz Ljubljane, ki bo pač znal skrbeti za najboljšo voljo. Pa tudi dekoracija bo svojstvena, saj se bodo naši najboljši strokovnjaki potrudili, da bodo ta večer pokazali občinstvu kakšna bo v bodočnosti Sobota. Bar, turška kavarna seveda ne bodo manj kralji in bodo prav gotovo deležni občajnega velikega obiska. Zato naj nihče ne pozabi priti 12. decembra ob 8 uri zvečer v Sokolski dom na prireditev Olepševalnega in tujsko prometnega društva. Vatopnina za osebo 10 Din, za vsakega posameznega rodbinskega člana 5 Din.

Gornja Lendava:

— **Občinska seja** Naš novo izvoljeni občinski odbor je dne 15. nov. t. l. imel svojo prvo sejo. Obravnaval se je statut. Gledali smo pač vse kar je bilo mogoče videti, nismo pa razumeli kaj pomeni statut. Delovodja nam je razlagal, da se gre za tajnika, ali hočemo pragmatičnega, ali pa pogodbenega z pristavkom, da je pragmatični pač izučeni gospod, ki bo zahteval veliko plačo, a pogodbeni pa je lahko domačin, izvoljen po naši volji. Seveda se je novi odbor odločil za zadnjega, ker ima številne reflektante iz lastnih pristašev. O plači, kar je najvažnejše, se ni odločilo ničesar, tudi od drugih obč. funkcionarjev se ni govorilo. Najvažnejša točka dnevnega reda je pač bilo občinsko lovišče. Dosedanji zakupnik, navdušen lovec, se je pismeno odpovedal lovišču, kljub veljavni pogodbi, ki preteče še le 1. 1939 in sicer v korist osebe, ki nima sposobnosti ravnati z orožjem. Tudi ni dal nobene izjave, če pristane na to. Potolažil nas je g. župan, da bo pač tako prav, češ da moramo pomagati drug drugemu. Na predlog g. preds. so se določile uradne ure in sicer 3krat tedensko: v torek, četrtek in soboto od 9. do 14. ure. Ob nedeljah se ne bo delalo na občini. Takrat bodo odborove seje, ki se bodo vršile vsakokrat ob 9. uri po maši. Sprejeli smo tudi novo uredbo glede dovoza gramoza na obč. cesto. Pri izmeri se ne bo ravnalo po zak. podlagi neposr. davka in vprežne živine, ampak se bo računala zemlja. Za 5 oralov zemlje, lahko je tudi gozd, dovoziš 1 kb. mt. gramoza. Ako nimaš krave, koze, si pač moraš voznička najeti. Gostilničar, ki nima zemlje, bo pa vozil per sod vina.

— **Miklavžev večer.** Društvo Jadranske straže priredi v torek 8. dec. (na Marijin praznik) Miklavžev večer. Miklavž nastopi z vsem svojim spremstvom v gostilni Maršik ob 17. uri zvečer. Ker je čisti dobiček namenjen za obdarovanje revne dece, upamo, da bo udeležba polnoštevilna.

— **Praznik Ujedinjenja** so praznovala vsa tuk. društva zelo svečano.

Po službi božji se je vršila v šoli pestra proslava, katere so se udeležili člani vseh društev. Spored je obsegal razen slavnostnega govora, ki ga je prednašal starosta sokolske čete br. Koglot, tudi dramatič. prizor, zborna deklamacija in petje narodnih pesmi. Drž. himna je zaključila lepo svečanost.

— **Vsem občinskim uradom!** Potrdila o zaščiti kmeta in zraven spadajoče potrdilo, kakor tudi obveznice (zadolžnice), izdane po uredbi o likvidaciji privatnih kmetijskih dolgov se dobi v trg. HAHN IZIDOR M. Sobota.

DOPISI:

— **Moščanci.** Ob stanovanju neke kmetice so pred kratkim tatovi ponoči izpodkopali zid in na ta način dospeli v shrambo, od koder so neopaženo odnesli mast in vse življenske potrebščine. Tatovi so tudi drugod poskusili z vlomi, so pa bili od domačih prepedeni.

— **Oba sta bila zadovoljna.** Pred kratkim je vozil avto proti D. Lendavi, v katerem je bil nek potnik. Motor avta se je na potu tako pokvaril, da ni mogel dalje voziti. Šofer je začel motor popravljati, potnik je pa s svojo aktovko izstopil in se vsedel na obcestni kamen na svojo aktovko. Po kratkem času je šofer avto popravil in velel potniku naj vstopi, kar je slednji tudi storil, a aktovko pa je pozabil na obcestnem kamnu. Ko je bil že na potu proti Čakovcu, se je spomnil na aktovko in naročil šoferju, naj se obrne in vozi na mesto, kjer je avto popravil. Med tem časom je aktovko našel 60 letni Peter Barta iz Dol. Lendave in jo hotel nesti na orožniško postajo. Potnik je Barto dohitel in istemu povedal, da je aktovka njegova. Barta je potniku brez nadaljnega aktovko vrnil, a naslednji mu je takoj izplačal 25.000 Din. nagrade. V aktovki je bilo 200.000 Din. Potnik je bil zadovoljen a Barta še bolj, ker je velik siromak in oče 9 otrok. Oba sta bila poštena.

— **Tišina.** Nastopil je jesenski čas in z njim tudi dolge noči. To je prav prikladno za gotove tatove, ki so se tudi 21. novembra 1936 ponoči oglašili pri posestniku Horvat Ivanu. Za nečedno delo so si izmislili dober načrt. Od zunaj so na vsa vrata prevezali drogove in s tem preprečili izhod domačinov. Ko so to opravili so hoteli vlomiti v shrambo živil in zrnja. Toda bili so premalo previdni, kajti nasilen vlom vrat, je domače prebudil in ker niso mogli vsled zavezanih vrat bežati iz hiše, so bežali na podstrešje in tam skozi odprta okna klicali sosede na pomoč. Bližnji sosed g. Šadel Štefan je vsled kričanja Horvatovih zgrabil za svojo lovsko puško in skočil na dvorišče, kjer je oddal nekaj strel in s tem tatove prepedil. Pravijo da jih je bilo 5 in da so bili maskirani in oblečeni v ženske obleke. Predrznost tatov se splošno obsoja. Upati je, da jih bo orožništvo kmalu izsledilo.

— **Namestitev naših učiteljev v Dunavski banovini.** Naši učiteljski novinci gg. Banfi Štefan, Ratkai Laslo

in Tetkeš Imre so bili sedaj, po dolgem čakanju, nameščeni v Dunavski banovini. Prizadevanju narodnega poslanca g. Benko Josipa, da bi se jih namestilo pri nas, posebno gg. Banfija in Radkaja, ki bi kot evangeličanca obenem vršila tudi verski pouk na naših šolah, ni uspelo.

— **Iz Ivanc nam pišejo.** Ugovarjamo vsebini članka, ki je izšel v Novinah št. 45 od 15. novembra 1936, v katerem se obravnava naše kmetijske polje in blato po naši vasi. Članek ni toliko namenjen našemu polju in blatu — saj je v današnjem deževnem času blato povsod — ampak njegova bistvena vsebina je namenjena našim občinskim odbornikom. Piscu dotičnega članka svetujemo, naj ne zamarja čas z dopisovanjem v časopise marveč naj ga rajši uporabi za čiščenje blata od drugih neprijetnih odpadkov izpred svoje hiše, kateri prostor je največ onesnažen izmed vseh v naši vasi. Gospoda urednika Novin pa prosimo, naj v bodoče opusti objavo sličnih člankov, ki povzročajo le nesoglasja in mržnjo.

Roparski umor pri Sv. Ilju

Poštni zvančnik Ludvik Žunko je kakor vsaki dan, tudi 19. novembra 1936. ob 18. uri odnesel pošto iz poštne urada na kolodvor. 250 m. pred kolodvorom in 20 m. od hiše krojača Rozmana ga je nekdo, dozdnevno z nekim topim predmetom tako silno trikrat udaril, da je nezavesten padel na tla. Po dejanju mu je zločinec odvzel iz poštne vreče 14.000 Din., prstan, rožni venec in denarnico ter izginil brez sledu. Ob 19. uri so našli v obcestnem jarku oropanega Žunko Ludvika in ga odnesli na stanovanje, kjer je ob 24. uri poškodbam podlegel ne da bi prišel k zavesti in povedal, kdo ga je napadel.

Vinogradniki pozor! Cepljeno trsje najboljših vrst prodajam do 15. decembra po 15. decembra po 1 Din komad. Jamstvo za 2 leti. Trsje si lahko zberete ali naročite v trsnici JUREČ ANTONA v Gerlinčih 90. p. Cankova.

Novo vino

rdeče lit. po 3—4 Din na veliko, se prodaja pri ZAVRATNIK-U, gostilničarju, Ljutomer.

KMETIJSTVO

Konjereja.

Brejost.

Kobila nosi povprečno 336 dni to je 48 tednov. Največ kobil skoti med 334 do 340 dnev brejosti, nekatere pa 326 ali 328 dan ali celo še poprej, redkokeđaj pa po 340 dnev.

Prvi znak brejosti je, če kobila 21. dan po zaskočenju pri poskušnji odkloni žrebca in če ga čez ponovnih 21 dni zopet zavrne. Dvakratna poskušnja je neobhodno potrebna. V začetku brejosti se spremeni tudi obnašanje kobile. Občutljive in razdražljive kobile postanejo bolj krotke in mirne in sicer bolj, čimdalje časa so breje. Krotke kobile pa postanejo v času žrebnosti razdržljive. Če pride v njihovo bližino kak drug konj, ga skuša ogrizniti ali celo brcniti. Pridne in bistrre kobile, katerih poprej pri delu skoro ni bilo mogoče zadržati,

postanejo lene in počasne. Ta lenoba se stopnjuje proti koncu brejosti. Tudi apetit imajo vedno večji. Žrebne kobile dobivajo bolj polne oblike in obsežnejši trebuh.

Pri ravnanju z žrebno kobilo pa si ni treba delati preveč skrbi. Pri normalnih zdravih in močnih kobilah je brejost nekaj popolnoma naravnega. Dosti kobil, ki so pred zaskočenjem slabo žrle in imele dolgo dlako, dobijo že v prvem času brejosti silen apetit, so bolj živahne, dobijo svetlo dlako, tako, da se med večjim številom kobil lahko loči že na podlagi teh znakov breje od nebreh.

Kako se naj ravna z brejo kobilo? O tem skoro ni treba razpravljati, ker naši konjerejci so v tem dobro podkovani. Par besed pa ne bo škodilo za začetnike.

Žrebna kobila ne rabi kake posebne nege. Upoštevati se pa že mora njen večji apetit. Torej je treba v tem času bolje in bolj zdatno krmiti, vendar jako oprezno. Od začetka se ji nesme dati več krme kot je vajena, na zdatneje porcije se jo mora po malem privaditi. Pri primerno hranjenih konjih polnih oblik se začne z izdatnejšim polaganjem še le po četrtem mesecu brejosti, pri suhih kobilah seveda poprej. Množina krme se povečava do devetega meseca brejosti. Ista množina se naj polaga še nekaj časa potem, ko se je ožrebila. Poznejšo krmljenje je odvisno od tega, kako se s kobilo ravna, je na paši, dela ali stoji v hlevu. Paziti je pa treba, da se kobila med brejostjo ne odebeli. Debelost se pri brejih kobilah silno maščuje, je vzrok težkih porodov, ker so žrebeta ali prevelika ali presklopna pri kobili pa so popadki preslabi. Taka kobila pa ima tudi premalo mleka, da bi se žrebe pri tako mali množini mleka lahko primerno razvijalo.

Krmo pri žrebni kobili ni dobro menjati. Krma naj bo po možnosti vedno ista, najboljša za njo je pač oves. Oves se ji poklada tak, kakor poprej, ali celega ali zdrobljenega. Vendar se pa naj polaga le oves istega letnika. Prehod od starega na novi oves se naj izvrši jako previdno. Ječmen, rž, pšenica, krompir, grahorka, burgula, niso primerne za pokladanje žrebnim kobilam. Kuruzo se lahko polaga le takim kobilam, ki so na njo vajene. Proti koncu brejosti pa bi se je naj opustilo, ker vpliva preveč na debelost in ohlapnost mišičevja. S kuruzo krmljeni konji se hitro utrudijo in se močno potijo.

(Se bo nadaljevalo.)

Divji kostanj. Ga lahko pokladamo živini? Divji kostanj vsebuje veliko množino grenkih snovi in črešlovine, zato ga živali nemarajo. Pravimo ga pa lahko užitnega, če mu odvzamemo grenkobo. Suh izluščeni divji kostanj namakajte dva dni v mehki vodi (deževnici ali vodi iz potoka), ki izluži iz njega vso grenkobo. Najbolje je, če postavite košaro zluščenega kostanja dva do tri dni v tekočo vodo. Kostanj se najbrže izlušči, ko je že suh in se tedaj luščine

lažje odstranijo. Tak kostanj se po tem brez skrbi poklada živini, toda od začetka previdno, le po pol kile na dan, pozneje se ta množina lahko poviša na 1 in pol kg na dan za eno kravo. Tudi prašičem izlužen divji kostanj dobro tekne in da prav okusno meso in slanino. Divji kostanj ima dosti škroba, je torej zelo tečen in redilen. Pri kravah pospešuje mlečnost.

Svinja je pojedla mladiče takoj, ko jih je skotila. Kaj je temu vzrok, kako bi se odpravilo? Domneva se, da dobijo to lastnost svinje, ki so v ozkih, temnih in zamazanih hlevih, ki dobijo v krmi premalo apna in beljakovin, ali svinje, ki imajo bolečo vime. Poleti in pri zelenem polaganju te lastnosti baje niso opazovali. Kako bi se to odpravilo? Svinje, ki so požrle svoje mladiče, ne držati dalje za pleme, ker se tega težko odvadijo. Prepreči se pa, da se drži svinje v zračnem in prostornem hlevu, da se jih puča na tekališčih, krmi pa doda apneni prah, klajno apno ali podobno. Porod se mora nadzorovati, postrljev in eventuelne mrtve mladiče se mora takoj odstraniti, da jih ne požre, ker potem dobi apetit tudi na žive. Ostre zobe mladičev se naj odščipne, da ne ranijo vime. Slama na ležišču mora biti kratka, da mladiči lahko zbežijo in da se v njo ne zamotajo, kjer jih mati potlači ali se celo na njih vleže. Če kaže svinja voljo, da bi pojedla mladiče, se ji mora te odvzeti in se jih položiti nazaj v gnezdo še le, ko se svinja umiri. Mladiče pa se mora namazati s smrdljivo palinko, ker ta duh je svinji zoprni in pusti potem mladiče v miru.

Mesto pomožnega pogodbenega občinskega delovodju

razpisuje občina Strukovci, srez Murska Sobota. Reflektanti naj se pisмено prijavijo do 15. decembra 1936. Imeti morajo šolsko izobrazbo po uredbi o občinskih delovodjih. Prosilci z večletno prakso imajo prednost. Namestitev z 1. januarjem 1937.

Posl. št. J 195/36

Dražbeni oklic

Dne 12. januarja 1937 ob 10 uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: hiše, njivo itd. Zemljiška knjiga: Bodonci vl. št. 26

Cenilna vrednost: 18654 Din 25 p.
Vrednost pritiklin: 995 Din.

Najmanjši ponudek: 12436 Din 44 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murški Soboti, odd. IV., dne 20/11. 1936.

Posl. št. J. 599/36.

Dražbeni oklic

Dne 19. januarja 1937. ob 9:30 uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: hiše, njive. Zemljiška knjiga: Ženavljje 1/6 vl. št. 6 in 32/216 vl. št. 133

Cenilna vrednost: 4551 Din 25 p.
Vrednost pritiklin: 860 Din.

Najmanjši ponudek: 3034 Din 16 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku, pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murški Soboti, odd. IV. 20/11. 1936

Posl. št. J 525/36

Dražbeni oklic

Dne 14. januarja 1937. ob 11. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: delež do hiše, njiv, travnikov. Zemljiška knjiga: Kuzma 1/6 vl. št. 58; 1/8 vl. št. 145; 1/4 vl. št. 300

Cenilna vrednost: 4822 Din.
Vrednost pritiklin: 1100 Din.

Najmanjši ponudek: 3215 Din.

Pravice, ki bi ne dopuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murški Soboti, odd. IV. dne 20/11. 1936

Posl. št. J 778/36

Dražbeni oklic

Dne 21. januarja 1937. ob 10:30 uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: hiša, njive, travniki. Zemljiška knjiga: Večeslavci 1/8 vl. št. 129 138, 222, 286 345, 1/6 vl. št. 419.

Cenilna vrednost: 3276 Din 25 p.
Vrednost pritiklin: 453 Din.

Najmanjši ponudek: 2184 Din

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku, pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murški Soboti, odd. IV. 20/11 1936

Posl. št. J. 1783/35.

Dražbeni oklic

Dne 12. januarja 1937 ob 8 uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: dveh njiv in gozda. Zemljiška knjiga: Pertoča 19/720 vl. št. 309, Večeslavci 23/450 vl. št. 153, Vidonci 1/9 vl. št. 127.

Cenilna vrednost: 2811 Din 50 p.
Najmanjši ponudek: 1874 Din 32 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri

dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogla uveljaviti glede nepremičnin, v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murški Soboti, odd. IV., dne 20/11. 1936.

Posl. št. J 711/36.

Dražbeni oklic

Dne 19. januara 1937. ob 11. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin hiša, njiva, gozd. Zemljiška knjiga: Otovci 45/840 vl. št. 2. 120. 254, 255.

Cenilna vrednost: 43314 Din.
Vrednost pritiklin: 390 Din.

Najmanjši ponudek: 28876 D 10 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogla uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murški Soboti, odd. IV. dne 20/11. 1936.

Halo!

3 Dospeli so najnovjši in najboljši radio aparati znamk TELEFUNKEN, BLAUPUNKT, MINERVA, INGELN, STANDARD, KÖRTING.

Vse aparate dobite zelo poceni, na male mesečne obroke. Na zalogi imam šivalne in pisalne stroje vseh svetovnih znamk, kakor tudi veliko zalogo dvokoles in njih delov ter električne žarnice znamke „TUNGSRAM“ od 5 w naprej.

RITUPER ALOJZ, trg. M. Sobota

Kdor želi kupiti AVTO naj kupi voz znamke

ADLER

Najboljši
Najelegantnejši

Najbolj ekonomičen
Najsolidnejši

Zamenjajte Vaš zastareli radio aparat

Z NAJNOVEJŠIM IN NAJBOLJŠIM

Dospeli so najnovjši modeli najboljših znamk:

**HORNYPHON
KÖRTING - BLAUPUNKT**

Najnovjši 3 cevni
Super **HORNYPHON** na baterije

sprejema vse, tudi izven evropske postaje, ter porabi zelo malo toka.

Vse aparate dobite zelo poceni na male mesečne obroke!

Zahtevajte brezobvezne ponudbe!

Štivan Ernest,

tehnična trgovina
Murska Sobota.